

Nr 757

Av herr Jacobsson, Gösta m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 50, angående universitetens och högskolornas organisation och förvaltning m. m.

(Lika lydande med motion nr 926 i Andra kammaren)

I proposition nr 50 har Kungl. Maj:t föreslagit att en samhällsvetenskaplig fakultet skall inrättas vid Lunds universitet och att den civilekonomutbildning som nu meddelas av ekonomiska fakulteten skall övertagas av den nya fakulteten. Förslaget grundar sig i huvudsak på vad som föreslagits av universitetsutredningen.

Utredningens förslag hade vid remissförfarandet på denna punkt blivit föremål för stark kritik av flera organ som har ansvar för civilekonomutbildningen. Detta gäller lärarrådet vid handelshögskolan i Stockholm (propositionen s. 349), ekonomiska fakulteten i Lund (s. 354), större konsistoriet i Lund (s. 354) och kanslern för rikets universitet (s. 357). Även övervägande flertalet av näringslivets organisationer vände sig mot förslaget att låta den ekonomiska fakulteten uppgå i en större fakultet, bl. a. Skånes handelskammare, Smålands och Blekinge handelskammare, Sveriges industriförbund och Svenska arbetsgivareföreningen.

Ekonomiska fakultetens studentförening har i skrivelse till chefen för eklelesiastikdepartementet uttalat sin oro med anledning av den föreslagna fakultetsreformen och hemställt, att ekonomiska fakulteten skall bibehållas i nuvarande form.

I Skånes handelskammares yttrande framhölls bl. a. följande.

Även om de ämnesområden, som omfattas av civilekonomutbildningen, i viss utsträckning tillhör de samhällsvetenskapliga disciplinerna, måste tyngdpunkten i civilekonomutbildningen ligga på någonting annat än på samhällsvetenskaperna i vanlig mening. Det gäller nämligen för de blivande civilekonomerna, av vilka det övervägande flertalet kommer att söka sin bana inom näringslivet, icke blott att skaffa sig det kunskapsstoff och den intellektuella träning, som är önskvärd för deras blivande befattningar på kvalificerade poster, utan även att redan på utbildningsstadiet göra sig förtrogen med den speciella miljö som affärslivet utgör och det språk som där talas. De måste redan på detta stadium bli kostnadsmedvetna och bibringas insikt om lönsamhetens betydelse inom företagen. Det går icke att komma ifrån att ekonomutbildningen är en relativt enhetlig fackutbildning med speciell inriktning på näringslivets förhållanden och icke en samhälls-

vetenskaplig utbildning i vidare bemärkelse. Det levande erfarenhetsutbytet med näringslivet är ett väsentligt inslag i fackutbildningen, vilken därigenom ständigt hålles à jour med den dynamiska utvecklingen inom företagsamheten. För de blivande civilekonomerna är med andra ord icke blott kunskapsstoffet till stor del ett annat utan även utbildningsmålet ett annat än för samhällsvetarna. Det är de skiftande utbildningsmålen för de båda grupperna som i första hand avgjort talar emot en sammanslagning till en gemensam fakultet och för bibehållandet av en särskild fakultet för ekonomutbildningen. Ytterligare en betydelsefull omständighet i detta sammanhang är emellertid, att ekonomutbildningen såväl i Stockholm som i Göteborg är förlagd till särskilda högskolor, i dessa fall t. o. m. skilda från därvarande universitet. Något organisatoriskt sammanförande med andra ämnesgrupper förekommer alltså icke inom övriga högre läroanstalter på detta område. Om i Lund den nuvarande ekonomiska fakulteten med dess karaktär av handelshögskola sammanslås med samhällsvetenskaperna till en gemensam fakultet, är det fara värt, att den uppfattningen vinner insteg icke blott hos studenterna utan vad värre är även inom näringslivet, att de civilekonomer, som fått sin utbildning i Lund, är av annan typ och har annan kunskapsinriktning än de, som utexaminerats i Stockholm och Göteborg, något som kunde vara ägnat att menligt inverka på de förras möjligheter till anställning och avancemang inom näringslivet.

Det torde ligga icke minst i studenternas intresse att någon ändring icke göres i den nuvarande organisationen. Särskilt känsliga är förhållandena i det nuvarande uppbyggnadsskedet för den ekonomiska fakulteten i Lund, då det gäller för denna att hävda sig i konkurrensen med de äldre handelshögskolorna i Stockholm och Göteborg med deras bättre resurser i olika hänseenden och på mångårig erfarenhet baserade utbildningsschemata. — Slutligen kan för bibehållandet av den nuvarande ekonomiska fakulteten i oförändrat skick också åberopas den omständigheten att, medan för samhällsvetenskaperna i egentlig mening råder fri intagning av studenterna, så måste för civilekonomutbildningen på grund av den otillräckliga tillgången på kvalificerade lärarkrafter spärrad intagning i varje fall åtskillig tid framåt upprätthållas. Att vid en och samma fakultet, skapad under hänvisning till ett uppgivet likartat kunskapsstoff för de olika utbildningslinjerna, tillämpa spärrad intagning för den ena gruppen av studenter och icke för andra torde vara svårt att motivera.

De framförda synpunkterna till förmån för en självständig ekonomisk fakultet för civilekonomutbildning synes oss vara värda största beaktande. Det är angeläget att utbildningen handhas av ett eget organ som arbetar i intim samverkan med företagen. Även om det ej finns anledning att antaga att undervisningen såsom sådan i allmänhet skulle bli sämre, om den administrerades av en samhällsvetenskaplig fakultet, måste det faktum att en sådan fakultet även har andra utbildningsmål verka splittrande och försvåra kontakterna med näringslivet. Man kan ej heller bortse från det förhållandet att de båda handelshögskolorna skall stå kvar som självständiga läroanstalter och ej införlivas med universitetens samhällsvetenskapliga fakulteter.

Lämpligen bör fakulteten — i enlighet med Skånes handelskammars och

universitetets ursprungliga förslag — benämnas »handelshögskolan vid Lunds universitet, tillika ekonomisk fakultet». Genom en sådan benämning skulle fakulteten utåt lättare kunna betona sin jämställdhet med de fristående handelshögskolorna.

Under återopande av vad sålunda anförts hemställer vi,

att riksdagen måtte med avslag på Kungl. Maj:ts proposition i denna del besluta att den ekonomiska fakulteten vid Lunds universitet skall bibehållas i sin nuvarande organisation för ombesörjande av civilekonomutbildningen.

Stockholm den 16 april 1964

Gösta Jacobsson

Gunnar Edström

Nils Theodor Larsson

Stig Stefanson

Gunnar Wallmark

Gunnar Weibull

Stig Gorthon
